

التحاد العام للاجئين العراقيين

THE INTERNATIONAL FEDERATION OF IRAQI REFUGEE

نامه‌یه‌کی کراوه بۆ وه‌زیری ناوخوی به‌ریتانیا

بابه‌ت : دئیپۆرت کردنه‌وه‌ی په‌نابه‌رانی کوردی عیراقی

باش سلاو

بیگومان به‌رێژتان ئاگاداران لهم رۆژانه‌دا پۆلیسی حکومه‌تی به‌ریتانیا که‌وتوته ره‌شگیری په‌نابه‌رانی کوردی عیراقی و له‌کاتی سه‌ردانی پۆلیس بۆ ئیمزاکردن ژماره‌یه‌کی زۆریان لی‌ ده‌ستگیرکراوه‌ و هاوکات هه‌مووشیان له‌به‌رده‌م هه‌ره‌شه‌ی دئیپۆرت کردنه‌وه‌دان. به‌لام ریگه‌ بده‌ن ئه‌و پرسیاره‌ بخه‌ینه‌ به‌رده‌ست به‌ریتان و بلین که‌ ئایا به‌ته‌مان هه‌زاران په‌نابه‌ر بۆ کام وولات بنه‌رنه‌وه‌و به‌پشتیوانی کام یاسای نیونه‌ته‌وه‌ی ده‌توانن به‌ زۆر په‌نابه‌ران دئیپۆرت بکه‌نه‌وه‌؟ به‌م بریاره‌ به‌کرده‌ حکومه‌تی به‌ریتانیا به‌رپرس ده‌کات له‌ پیشلکردنی مافی نیشته‌جی بوونی ئه‌و که‌سانه‌و پیشلکردنی بریارنامه‌کانی جنیفی 1951 و جارنامه‌ی مافی مرۆف !

دلنیام خستنه‌ رووی ئه‌م پرسیاره‌ راسته‌خۆ په‌لکیشمان ده‌کاته‌ نیو ئه‌و جه‌هنمه‌وه‌ که‌ حکومه‌تی به‌ریتانیا پشکی شیری به‌ر که‌وتوه‌ له‌ خۆلقانیدا. حکومه‌تیک که‌ ده‌یان سال‌ بوو پشت وپه‌نای حکومه‌تی عیراق بوون و چاوی له‌ ده‌یان کاره‌سات و جینۆسایدی به‌عس نووقاند دژ به‌خه‌لگی عیراق، که‌چی له‌په‌ر دوو سال‌ له‌مه‌وبه‌ر به‌و ئاکامه‌ ده‌گه‌ن که‌ سه‌رانی به‌عس و حکومه‌ته‌که‌ی دیکتاتۆرن و ده‌بیئت خه‌لکی عیراق له‌شه‌ری ئه‌مانه‌ پزگار بکه‌ن. به‌هه‌رحال ئه‌مه‌ له‌ کاتی‌دا بوو که‌ خه‌لکی عیراق دل‌ی به‌وه‌ خۆش بوو که‌ گۆر به‌گۆرکردنی به‌عس ده‌بیته‌ هه‌وینی ده‌سته‌به‌رکردنی مافه‌ سه‌ره‌تای په‌کانیان و ئیتر و ده‌ک ئینسان ده‌ژین. به‌لام به‌راستی ئیسته‌پرسیاره‌که‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئایا باش پووخانی ئه‌و دیکتاتۆره‌ دیموکراسی و به‌هاکانی ئینسان و عداله‌ت و ماف په‌روه‌ری گه‌راوه‌یه‌وه‌ بۆ خه‌لکی عیراق، یان سیناریوییه‌کی ره‌ش 25 ملیون ئینسانی په‌لکیش کرده‌ته‌ به‌رده‌م گه‌وره‌ترین تراژیدیای رۆژانه‌ سه‌دان که‌سی خه‌لکی عیراق ده‌کرێته‌ قوربانی سیاسه‌ته‌کانی هیزه‌کانی هاوپه‌یمان و مقاومه‌تی به‌ره‌ی تیرۆریستی به‌رامبه‌ریان. که‌چی ئیسته‌ ده‌تانه‌ویت هه‌زاران که‌س له‌ دانیشتوانی ئه‌و وولاته‌ی که‌ خه‌لکه‌که‌ی له‌ده‌ست ئه‌و دۆخه‌ ناچار به‌ هه‌له‌هاتن بوو، ده‌یان‌ه‌ویت دئیپۆرتیان بکه‌نه‌وه‌ بۆ ناوچه‌یه‌ک که‌ گوايه‌ ئاسایشی تیدا به‌ره‌قاره‌ !!

جیگه‌ی خۆیه‌تی لێره‌دا هه‌لوێسته‌یه‌ک بکه‌ین له‌سه‌ر ادعایه‌ک که‌ حکومه‌تی به‌ریتانیا ده‌کات له‌په‌یوه‌ند به‌ بوونی ئاسایش له‌ به‌شیک ئه‌م وولاته‌دا که‌ ناوچه‌کانی کوردستانی عیراقه‌. با له‌وه‌ی گه‌رێن که‌ گه‌نده‌لی سیاسی و ئیداری و ئابوری ده‌سته‌لات و حکومه‌تی ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌ چ ئاستیکه‌ی که‌م وپه‌نه‌ گه‌شتوه‌و چۆن باجی هه‌موو ئه‌و بارودۆخه‌ش دانیشتوانی خه‌لکی ئه‌م ده‌قه‌ره‌ ده‌یدن و ته‌نانه‌ت کار به‌جی یه‌ک گه‌شتوه‌و که‌ خه‌لکی ئاو، کاره‌با و سووته‌مه‌نی نه‌بیئت و له‌سه‌ر ده‌رپینی بیرورا، خوپیشاندان، مانگرتن و ره‌خنه‌گرتن له‌ کونجی زیندانا خه‌لکه‌ی تووند بکریت و خه‌به‌ریک له‌ ماف و ئازادی په‌کانیان نه‌بیئت که‌چی هیشتا حکومه‌تی به‌ریتانیا هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که‌ به‌رژه‌وه‌ندی و ده‌گونجیت بریاری گه‌رانه‌وه‌ی هه‌زاران ئینسان بدات بۆ وولاتیک که‌ نه‌ک هه‌ر هه‌یج ئه‌منیه‌ت و ئاسایشیکه‌ی تیدا نیه‌ به‌لکو له‌ راستیدا په‌ره‌سه‌ندنی کۆرو کۆمه‌له‌ تیرۆریست و ئیرهابیه‌کان هه‌یج ئومیدیکه‌ی بۆ هیوه‌رکردنه‌وه‌ی ئه‌م ناوچه‌یه‌ش نه‌هه‌یشتوه‌ته‌وه‌. مه‌گه‌ر ئیوه‌ خۆتان ئاگاداری ئیرهاب و تیرۆری ته‌قینه‌وه‌ی زۆریک له‌ شاره‌کانی ئه‌م ناچه‌یه‌ نین؟ مه‌گه‌ر حکومه‌تی به‌ریتانیا ئاگاداری قولای ئه‌و بی‌ یاساییه‌ نیه‌ که‌ ئه‌م ناوچه‌یه‌ی چۆن و چه‌ند نا ئارام کرده‌. هه‌روه‌ها سه‌پاندنی ده‌سته‌لاتی قه‌وم هۆزو عه‌شیره‌ت و هه‌رلایه‌نیک بۆخۆی به‌پێ داب و نه‌ریت و سنووری ده‌سته‌لاتی خۆی چۆن بریار له‌سه‌ر چاره‌نووسی دانیشتوانی ئه‌م ناوچه‌یه‌ ده‌دات. خۆ په‌نگه‌ ئاگاداری ئه‌وه‌بێن که‌ ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌سه‌ر ده‌سته‌لاتی چه‌ند حزب و هیزی ملیشا دابه‌شکراوه‌ که‌ زۆرجار خۆ ته‌سلیم کردنی چه‌کداری لایه‌نیک به‌ لایه‌نیک تر ده‌بیته‌ هه‌وینی ئه‌زمه‌و کیشمه‌کیشیکه‌ی جدی له‌نیوانان.

له هه موو ئەمانەش بگوزەرين ئايا حكومهتی بەریتانیا چەند دە سالە بریارنامەى جنیفى 1951 و جارنامەى مافى مرۆڤى پەسەندكردو، كەوا ئەمرۆ بە ئاسانى رىگە بەخۆى دەدات پشەت لەهه موو پرنسپ و بنەماكانى ئەو پەسەندكراوانە بكات و پەنابەران دەستگىربكات و بریارى دىپورت كردنەوهيان بەدات بۆ وولاتىكا كە نەك هەر شەرو كوشنارو تیرۆرو نائەمنى تەنگى بە ژيانى خەلكەكەى هەلچنیوو، بەلكو لەراستیدا بەهۆى سیاسەتى دابەشكردنى عىراق بەسەر عەشیرەت و قەوم و دین و تایفەدا، ئەم كۆمەلگایە لەبەردەم گەورەترین مەترسى شەرى ناوخۆدا راوستاوه. وولاتىك لەو كاتەوه كە هیزە هاوپەیمانەكان چوون بۆ ((رزگارکردنى))، زیاتر لەسەدا هەزار ئینسانى تیدا كراوئە قوربانى ولەباتى رزگار بوون لەدەست دىكاتاتورىك چەندین دىكاتاتورى تر جیگرتووئەتەوه. وولاتىك كە ئەمرۆ چاوا لەهه موو نائەمن بوونىكى دەنوقیتریت و دەخریتە بەردەم دانانى دەستور، دەستورىك كەبەر لە هەرشىتگ ئەوهى بۆ هه موو لایەك رۆشكردوئەتەوه كە نەك هەر حكومهتى ئایندەى عىراق حكومهتىكى ئسلامى یە بەلكو فەرمان پەوابوونى شەرىعەتى ئىسلام ژنان لە سایەیدا دەبنە كۆیلەو پلە دوو سى. هەربۆیە بەكردو ئەمرۆ بیوانەى رزگاربوونى عىراق بە هیمای دەستەلاتداربوونى حكومهتى جمهورى ئىسلامى ئىران دەپپوریت، كە هه موو لایەك باش دەزانیت كە ئەم حكومهتەوه لەمیزوووى دەستەلاتدارىهەتى خۆیدا چ دەورەىكى مەترسیدارى هەبوو لە پەرهەپیدان و بەهیزكردنى تیرۆرىزم لە ئاستى جیهاندا.

بەپێزان ئیمە دلنایین لەوهى كە خەلكى بەریتانیا پاش تەقینەوهكانى ئەم دوايانە دووچارى دلەراوكەو نىگەرانى بوون، بەلام ناییت و ناكړیت حكومهت و وهزارەتى ناخۆ باجى ئەو تەقینانەوه بخاتە سەر شانى كەسانىك كە خۆیان چەندینە سالە بوونەتە قوربانى تەقینەوهو تیرۆرو ئىرهاب و دىكاتاتورىهەت. دەبوو ئەم ئاراستە پىچەوانەكەى بوایە حكومهت پاش تەقینەوهكانى ئەم دوايانە ریشەكیشى كۆرو كۆمەلە ئىسلامیه تیرۆرىستەكانى بكردایە، نەك قوربانى تیرۆرو ئىرهاب جارىكى تریش لەبەریتانیا بكەنەوه قوربانى و بریارى دىپۆركردنەوهیان بەدەن .

بۆیە ئیمە وەك فیدراسیونى سەرتاسەرى پەنابەرانى عىراقى داواتان لى دەكەین كە جارىكى تر چاوبگرینەوه بەسەر بریارەكەتانداو سەربارى لغوكردنەوهى هاوكات هه موو ئەو كەسانە لە مافى پەنابەرى بەهرمەند بكەن كە بەهۆى شەرو كوشنارو نائەمنى یەوه ناچار بە روو كردنە هەندەران و گیراسانەوه بوون لە وولاتەكەى ئیوهدا .

بەهيوای هاوكارىتان

رېبوار عارف

سكرتیری فیدراسیونى سەرتاسەرى پەنابەرانى عىراقى

2005 / 8 / 19

نسخەى ئەم نامە بۆ كۆمسیونى مافى مرۆڤ لە ئەوروپا

رىكخراوهى بالای نەتەوه یەكگتووكان

ئەمنستى ئەنتەرناسیونال